

Rubriek over boerderij- en familienamen.
Voor aanvullingen en suggesties: 05437 72603.

Door HENK HARMSSEN

VARSSEVELD - Gerrit Jan Hofs moet een heel bijzonder man zijn

Op de eerste aflevering van onze nieuwe rubriek over familie- en boerderijnamen hebben wij veel reacties mogen ontvangen. Er zijn inmiddels reacties binnengekomen van families en personen die beschikken over gegevens van de families Hofs, Obbink, Klein-Wassink, Seinhorst, Siebelink, Freriks, Bisse-

geweest. Hij deed zijn naam eer aan doordat hij een tijdlang aan het Hof werkte. Hoe kwam deze onderwijzerszoon van een oorspronkelijk Varssevelds gezin daar terecht? De leraar Herman Hofs uit Varsseveld zocht zijn familiehistorie wereldwijd uit en deed daarbij de aardigste ontdekkingen.

De Achterhoekse naam Hofs is eeuwenoud. (Bijna) alle Achterhoekse families Hofs stammen direct of indirect af van de Hofsen van het Hofshuis in Varsseveld. Rond 1730 waren er in Varsseveld en Breedenbroek al drie gezinnen Hofs, die onderling nauw verwant waren, en tot drie familie-

link/Besselink, Tenkink, Hof-tijzer en Te Grotenhuis. Marcel Steenbreker uit Hengelo wil dolgraag via deze rubriek gegevens vragen over zijn familienaam, met name of al iemand in Duitsland informatie heeft verkregen. Reacties liefst schriftelijk. Zijn adres is: Kerkekamp 17, 7255 CM Hengelo Gld.

Gelkers Dagblad 10-9-1994

Hofs: van boertot hofgouverneur

takken leidden. Los hiervan bestaat er ook een Liemerse tak Hoffs.

In het Hofshuis aan de tegenwoordige Leemskerweg in Varsseveld, het oude stamhuis, wordt in 1809 Herman Hofs geboren als een van de vijf zonen van Gerrit Hofs en Aaltjen Radstake. (Zijn broer Lammert was laatste Hofs op het Hofshuis). Herman wordt geen boer, maar gaat het onderwijs in. In 1830 is hij te vinden als onderwijzer in Corle. Zijn vrouw Catharina is ook onderwijzeres. Ze trouwen in 1835 in Winterswijk en vertrekken naar Dieren, later naar Hasselt, waar ze samen een kostschool runnen.

Student

Hun zoon Gerrit Jan Hofs, geboren in 1835 in Dieren, treedt in 1856 in dienst van prinses Marianne der Nederlanden (1810-1883), dochter van erfprins Willem van

Oranje, de latere koning Willem I en Wilhelmina van Pruisen. (Van deze ongetwijfeld boeiende oudtante Marianne had koningin Wilhelmina een portret op haar werkkamer hangen).

Opmerkelijk is de manier waarop Gerrit Jan rond 1856 in de koninklijke kringen terecht komt. Prinses Marianne hoort hem toevallig in een museum in Rome aan iemand uitleg geven bij een schilderij. Ze begrijpt dat de student veel pedagogische capaciteiten en een grote talentknobbel heeft en vraagt of hij gouverneur wilde worden van haar zevenjarig zontje. Dit voor duizend gulden per jaar met 'vrijewoning, tafelen wasch'. Hij moet het kind Frans, Duits en Engels. Latijn en Grieks leren. Prinses Marianne verblijft van 1845 tot 1848 in Italië wegens huwelijksmoeilijkheden. Haar man prins Albert van Pruisen zet de bloemetjes nogal eens buiten.

Het Hofshuis aan de Leemskerweg in Varsseveld, de oudste boerderij van Varsseveld, wacht mogelijk een bestemming als oudheidkamer. (Foto Hans Groene)

Hofs wordt later intendant van de hofhouding.

Kleine hofdame

Ook een zuster van dr. G.J. Hofs, Jo-

hanna Alida, werkt een tijdje aan het Hof bij prinses Marianne. Ze is er 'kleine hofdame' en zal er wel op voorspraak van haar broer gekomen zijn. Maar ze kan niet goed

met prinses overweg en vertrekt in 1867 of 1868.

De Hofsen zijn over de hele wereld uitgezwemd. Zo bezocht onlangs een Israëliësch arts/historicus met de naam Hofs het voorouderlijk Hofshuis naar aanleiding van het onderzoek van genealoog Herman Hofs. Ook worden contacten gelegd met Hofsen die in de vorige eeuw naar de USA zijn geëmigreerd. Enkele Amerikanen bezochten inmiddels het 'Hofs house'.

Trouwe dienaar

Nog een aardig familieverhaal is dat over Laurens Buevink van het Hofshuis, die in 1904 bij een ruil met de weduwe Buevink naar het grotere goed Brökkelder verhuist. Volgens een familieverhaal heeft Baron van Pallandt zijn jachtopziener Laurens Buevink op deze manier bevoordeeld, omdat deze voor hem een celstraf heeft opge-

knapt. De baron zou op een feest of jachtpartij in Arnhem bij ruzie duur meubilair kapot hebben geslagen. Door te verklaren dat hij de schuldige was, ging Buevink een paar dagen de nor in. (De Van Pallandts bezaten het Hofshuis als pachthoeve van 1812 tot 1916). De naam Hofs heeft te maken met het aloude 'Hof te Varsseveld', waartoe het Hofshuis vanouds behoorde. Dat Hof moet dan worden gezocht op de plaats van de tegenwoordige Olde Wehme aan de Lichtenvoordseweg. Het Hofshuis, een rijksmonument aan de Leemskerweg met fraaie waterput, geldt als het oudste boerenhuis van Varsseveld. De plaats wordt al vermeld in 1427, als bezit van het Gaanderense klooster Bethlehem. Tot 1864 heeft de familie Hofs het Hofshuis bewoond; hierna tot 1978 de familie Buevink. Mogelijk gaat het in restauratie zijnde Hofshuis dienen als museum van de 'Stichting Museum Kerspel Varsseveld'. Na een 'steentjesactie' bezint de stichting zich op verdere stappen. Het Hofshuis wordt intussen al voor diverse manifestaties gebruikt.

Gelkers Dagblad